

Я бываў на розных сустрэчах, дзе ў якасці задання казалі знайсці ў сабе 5 цнот і 5 рэчаў, якія хочацца выправіць.

Рэдка хто з удзельнікаў мог знайсці адказ пра свае цноты. А вось пра тое, што выправіць – лёгка. Хіба што большасці з нас лягчэй заўважаць у сабе дрэннае, чым добрае. І, як звычайна, гэтая асаблівасць сягае каранямі ў дзяцінства, калі дзіцю кажуць, што ён зрабіў штосьці не так, але мала адзначаюць, што ён робіць правільна і добра. †

Сёння я (з дапамогай сваёй каханай жонкі, якая шмат чытала і шчодро дзялілася са мной ведамі) хачу распавесці, што для мяне стала пэўным адкрыццём: вельмі часта дрэннае ў паводзінах малога дзіцяці насамрэч не дрэннае, а звычайнае і незаўважнае з’яўляецца вартым падзякі.

Дык вось, адкрыццём для мяне было тое, што часцей за ўсё дзеці не маюць злога намеру, калі робяць штосьці дрэннае ў вачах бацькоў. Напрыклад, не слухаюцца, капрызяць, не рэагуюць на заўвагі. Дзіця цалкам мае права капрызнічаць, калі, скажам, стамілася, хоча есці ці спаць, калі адбылася змена абстаноўкі і яно траціць сілы на адаптацыю (напрыклад, пайшло ў дзіцячы садок, і няхай з таго моманту ўжо мінула пара месяцаў) і г. д. І мая справа як дарослага – усвядоміць, прыняць і пастарацца перанакіраваць яго на штосьці больш пазітыўнае.

Дарэчы, яшчэ ёсць стадыя адмаўлення (3-4-гадовыя “нехачушкі”), калі дзіця спрабуе

зразумець сябе асобна ад бацькоўскай волі і выпрабоўвае межы бацькоўскай любові (хай жа яны будуць у гэты момант вельмі шырокімі!). Гэта таксама дастаткова няпросты час для ўсіх. Але за ўсё гэта не варта ляць дзіця.

З іншага боку, ёсць яшчэ і тое, за што дзіця можна хваліць, але мала хто хваліць. І пачынаць тут неабходна таксама з самага малога ўзросту. Напрыклад, маленькае дзіця трэба апрануць, і яно дае сябе апрануць, а не выварочваецца і крычыць – шыкоўная нагода яму падзякаваць. Калі дае сябе пакарміць, выкупаць ці ўжо нават само есць і самастойна гуляецца – дзякуй табе вялікі за тое, што самастойна гуляешся, а мама з татам могуць зрабіць нейкія свае справы. Праз гэтыя простыя пагадненні з абставінамі і падзяку дзіця ўсведамляе, што яно важнае, што яго любяць і што ад паслухмянасці бацькам ёсць карысць і радасць. Вось такія, здаецца, простыя дзеянні і словы, а з іх можа выйсці шмат пазітыўнага. Такі просты цуд.